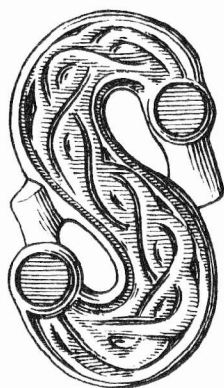

ARCHEOLOGICKÝ ÚSTAV ČESKOSLOVENSKÉ AKADEMIE VĚD
V BRNĚ

PŘEHLED VÝZKUMŮ 1974

BRNO 1975

KOSTRA Z VĚTEŘOVSKÉ JÁMY V ÚJEZDĚ U BRNA

/ okr. Brno-venkov /

Milan S t l o u k a l, Národní muzeum, Praha

/Tab. 11/

V říjnu 1971 byla při výkopu jámky zachycena na dvoře domu č. 724 v Újezdě u Brna sídlištní jáma. Asi 20 cm nad jejím dnem /asi 130 cm pod povrchem/ ležela lidská kostra, a to pravděpodobně ve skrčené poloze na pravém boku. Zprávu o tomto nálezu podal Č. Staňa pouze v poznámce k článku o jiném nálezu z Újezda u Brna v Přehledu výzkumů 1972 na straně 24. Uvádí se zde také, že výkop byl prováděn ve stísněném zastavěném prostoru, takže nebylo možno přesně zjistit celou nálezovou situaci, ani přesnou polohu kostry. Z jámy byly získány nepříliš typické věteřovské střepy, ale k datování nálezu přispívá i to, že v nevelké vzdálenosti od tohoto nálezu byly již dříve zjištěny jiné věteřovské sídlištní objekty.

Při antropologickém rozboru bylo zjištěno, že ve věteřovské jámě byly uloženy pozůstatky nedospělého člověka, zemřelého ve stáří asi 15 - 16 let. Určení pohlaví je v tomto případě obtížné, protože jde o nedospělou osobu, ale přece mnohé znaky ukazují na to, že jsou to pozůstatky chlapce /svědčí pro to zejména typický tvar pánve s úzkým angulus subpubicus, úzkou a asymetrickou incisura ischiadica major a s náznakem vytvoření crista fallica, foramen obturatum je sice spíše trojúhelníkovitého tvaru, ale značně velké/.

Lebka je zachována téměř bez poškození. Lebeční švy jsou zcela otevřené, bez známek srůstu je i fissura sphenoccipitalis. V čelistech jsou plně prořezány trvalé zuby kromě třecích stoliček, které ještě zdaleka nedosáhly oklusní roviny; všechny zuby jsou téměř bez abrase, stopy otření jsou patrně vlastně jen u prvních stoliček, zuby jsou bez kazů a nejsou zde intravitální ztráty.

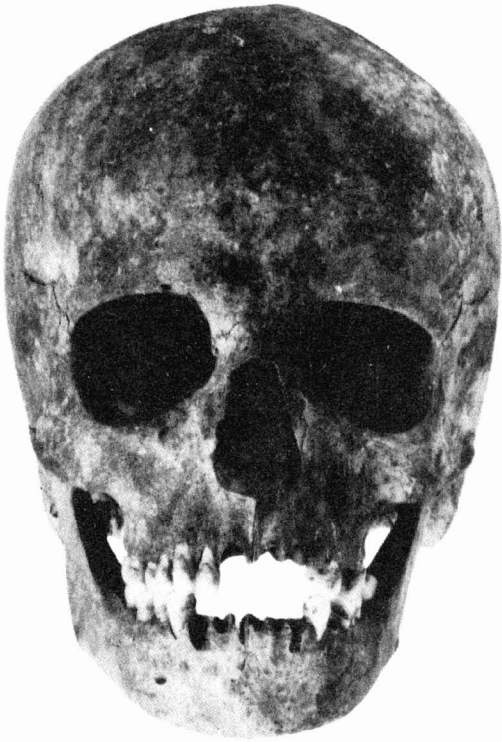
Čelo je typicky ženského tvaru, což však je možno vysvětlit věkem zemřelého; je strmé s výraznými čelními hrboly, plochou glabelou II. stupně a tenkým horním okrajem obou očnic. Také protuberantia occipitalis externa je plochá /II. st./, týl je klenutý, bradavkové výběžky jsou však velké.

Podle metrické charakteristiky je lebka mesokranní, hypsikranní a orthokranní, eurymetopní, mesoprosopní a mesenní, chamaerhinní a chamaekonchní, ortegnátní a letpomandibulární.

Dlouhé kosti postkranialního skeletu mají vesměs ještě volné epifysy. Výška postavy byla vypočítána pro muže na 164 cm, pro ženu na 160,5 cm.

Míry a indexy věteřovské		lebky z Újezda u Brna	
největší délka lebky /1/	181	interorbitální šířka /50/	24
délka base lebky /5/	100	šířka očnice /51/	41
šířka lebky /8/	138	výška očnice /52/	30
nejmenší šířka čela /9/	96	šířka nosu /54/	23
největší šířka čela /10/	120	výška nosu /55/	45
aurikulární šířka /11/	116	nejmenší šířka nosu /57/	13,9
biasterická šířka /12/	114	šířka kondylů mandibuly /65/	112
výška lebky ba-b /17/	144	šířka úhlů mandibuly /66/	90
obvod lebky /23/	515	výška brady /69/	35
příčný oblouk /24/	322	výška ramene mandibuly /70/	51
podélný oblouk /25/	379	šířka ramene mandibuly /71/	25
čelní oblouk /26/	125	výška nosního kořene	17,8
temenní oblouk /27/	118	výška subspinale	20,0
týlní oblouk /28/	136	simotická výška	3,2
čelní tětiva /29/	108	délkošířkový index /I 1/	76,2
temenní tětiva /30/	108	délkovýškový index /I 2/	79,6
týlní tětiva /31/	110	šířkovýškový index /I 3/	104,3
délka obličeje /40/	90	transversálně frontoparietální	
šířka horního obličeje /43/	103	index /I 13/	69,6
biorbitální šířka /43-1/	98	obličejový index /I 38/	89,3
bizygomatická šířka /45/	122	index horního obličeje /I 39/	51,6
šířka středního obličeje /46/	88	index očnice /I 42/	73,2
výška obličeje /47/	109	index nosu /I 48/	51,1
výška horního obličeje /48/	63	alveolární index /I 60/	90,0
		frontomandibulární index /Škerlj/	93,8

Ein Skelett aus einer Věteřov Grube in Újezd bei Brno / Bez. Brno-venkov /. Bei einer Grabung auf dem Hofe des Hauses Nr. 724 in Újezd bei Brno hat man eine Grube mit Věteřov Keramik gefunden, in der ein Skelett in Hockerlage, vermutlich auf der rechten Seite, beigesetzt war/Grabung von Č. Staňa/. Durch die anthropologische Analyse stellte man fest, dass es sich um Überreste eines nicht erwachsenen Menschen handelt, der etwa im Alter von 15 - 16 Jahren verstorben ist, nach einigen Merkmalen kann man schliessen, das es sich vermutlich um das Skelett eines Knaben handelt.

1

2

3

Tab. 11

Újezd u Brna / okr. Brno-venkov / . Lebka mladíka z věteřovské jámy. - Jünglingschädel aus einer věteřovzeitlichen Grube.

PŘEHLED VÝZKUMŮ 1974

Vydává : Archeologický ústav ČSAV v Brně, sady Osvobození 17/19

Odpovědný redaktor : Akademik Josef Poulík

Redaktoři : Dr. A. Medunová, dr. J. Meduna, dr. J. Říhorský

Překlady : Dr. R. Tichý, E. Tichá

Kresby : doc. dr. B. Klíma, A. Životská

Na titulním listě : stříbrná spona z doby stěhování národů ze Šakvic

Tisk : Geografický ústav ČSAV v Brně

Evidenční číslo : ÚVTEI-73332

Vydáno jako rukopis - 450 kusů - neprodejné